

למקרא נוסח. כמו בפעמים קודמות, היה נוסח ההזמנה בניגוד מוחלט לכל מה שהבטיח קיסניגר לישראל.

במיוחד עוררה את חמתם של גולדה ושריה אותה פסקה בנוסח ההזמנה, שקבע כי כבר בשלב הראשון של פתיחת הוועידה ידונו בה הצדדים על הזמנת מישלחת פלסטינית להשתתפות בוועידה. היה חשש כי ישראל תבטל את השתתפותה בוועידת ז'נבה, אולם שדר אישי שהגיע אל ראש-הממשלה מנשיא ארצות הברית, ריצ'ארד ניקסון, הבהיר לממשלת ישראל כי הפעם לא יועילו לה ניסיונות ההתחמקות. בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים אמר ניקסון בשדר כי "ארצות-הברית לא תוכל להצדיק את סירובה של ישראל להשתתף בוועידת ז'נבה".

גולדה, שרק יום אחד קודם לכן הטירה בפני השגריר האמריקאי קיסניגר במילים בוטות את האשמה, "אדם רוצים לאנוס אותנו", נאלצה לחזור בה מאיומה כי ישראל לא תיטול חלק בוועידת-השלום.

הפשרה של "האנס". לכאורה נסוגה בה ממשלת-ישראל לאור "ההבהרות" שנתן לה הנרי קיסניגר בעת ביקורו בארץ. שרה-החן האמריקאי מצא פשרה קיסניגר גיירית אופיינית. הוא הסכים להוצאת ה"פסקה המדברת על הדיון בהזמנת הפלסטינים לוועידת השלום כבר בשלב הפתיחה. יחד עם זאת הבהיר לגולדה, כי ממילא לא תסכים בשום פנים לכך שישתתף תוכל להטיל וטו על שיתוף נציגות פלסטינית בוועידה. גולדה רצתה שהזמנת הפלסטינים תוכל להתקבל רק "פה אחד". קיסניגר הסכים לדחות את הבירור בעניין זה למועד מאוחר יותר.

כך יכלה גולדה מאיר להצביע על "היג" אחד, לפחות, שהושג בשיתוף עם "האנס" האמריקאי: בינתיים אין פלסטינים, אלא ששוב חיתה זו אחיות עיניים. קיסניגר, שידע כי בממשלתו של גולדה לא רוצים לשמוע על קיומם של הפלסטינים, מצא פיתרון גם לבעיה זו. הוא שיכנע את גולדה, כי ארצות-הברית תתמוך בעמדת ישראל, אם זו תסכים להכנסת הפלסטינים ב"דלת האחורית". לפי הצעתו תיכלול מישלחת של אש"ף (אירגון ה"שיחרור הפלסטיני של יאסר עראפאת) במיסגרת המישלחת הירדנית, ולא יהיה לה מעמד עצמאי. לגולדה שוב לא נותרה ברירה אלא להסכים לכך.

אלא שבביתנים היו אלה הפלסטינים עצמם שמנעו אינעומות וביזיון נוסף מראש ממשלת-ישראל. הם דחו את ההצעה ש"הוגשה להם כי מישלחתם תיכלל במיסגרת המישלחת הירדנית".

עתיקות

חונכת המיזבח

בעיקבות חיילי צה"ל הכובשים שטחים שהיו בידי האויב, באים תמיד אנשי יחידת-השלום של צה"ל, כדי לאסוף ציוד מלחמה שהשאירו חיילי האויב בשטח. ובעיקבותיהם באים הארכיאולוגים. ואומנם, בשטח הסורי שנכבש במלחמה ברמת-הגולן, נמצאו תוך זמן קצר מימצאים ארכיאולוגיים רבים. מקום מיוחד. אחד המימצאים האלה היה מיזבח יווני עתיק עשוי שיש, במישקל של כחצי טון, שנמצא במצב תקין ושמור להפליא ליד הכפר הסורי נג'ר בבשן.

ארכיאולוגים מיקצועיים וחובבים מכל רחבי הארץ יצאו מייד לראות את המיזבח ולבדוק. והמונחים פורסמו בעיתוני ה"ארץ. והנה, לא עברו ימים רבים מאז נמרצא התגלית וגולדה היה דומה לגורל מימצאים ארכיאולוגיים רבים אחרים בשטחים המוחזקים. היא נעלמה.

הידיעה על היעלמו של המיזבח או גניבתו, עוררה סערה בחוגי הארכיאולוגים בארץ. גם היא פורסמה בעיתונות, אולם כעבור ארבעה ימים מאז נודע הדבר ברבים, פירסם ראש אגף העתיקות שליד משרד-החינוך והתרבות, ה"ר בירן, ה"ר דעה, כי "המיזבח לא נעלם ולא נגנב והוא נמצא במקום מיבטחים".

ציבור חובבי העתיקות בארץ יכול היה רק לנחש היכן נמצא מקום מיבטחים זה. הניחוש היה נכון. היה זה מקום המיבטחים למימצאים ארכיאולוגיים רבים ב"מדינה ובשטחים המוחזקים" — אוסף העתיקות של שרה-החן משה דיין.

משבר נפשי. כמו בכל פעם בעת שגרירי ישראל נפגשו עם ראשי ממשלה זרים, היה זה תמיד נפגש עם ראשי ממשלה זרים.

העתון האחראי ביותר בעולם פירסם את הסקופ

שעתוני ישראל התייחסו אליו בזלזול וסירבו לפרסמו

Vietnam.

This meeting was not suggested or arranged by Dr Kissinger, as many thought at the time. The idea originated with Mr Uri Avnery, an Independent member of the Knesset (Israel Parliament), who has for years been attacking the Government for its inflexible policies and carrying on an unofficial dialogue with "peace forces" in the Arab world. Mr Avnery is now fighting the election at the head of a "peace list", and his television campaign has attracted much favourable comment. He hopes to win enough votes to balance the inevitable gains of the right, and to strengthen the doves within the Labour Party, of whom Mr Eban is one.

Mr Avnery came to Geneva ostensibly to represent Haolam Haze, the weekly newspaper which he edits. But he at once made contact with the Soviet mission in Geneva and shortly after Mr Gromyko's arrival he was visited by one of Mr Gromyko's party who questioned him closely about likely political developments in Israel after the election.

It turned out that the Russians, too, were very worried lest right-wing gains enable General Dayan to hold the balance in the next Knesset, and perhaps even to make himself Prime Minister.

Mr Avnery replied that this was less likely to happen if peace was in the air, since people would not want to throw away a chance of peace by voting for the Likud. But if the conference failed and there appeared to be no chance of peace the Likud might gain six or 10 seats. This would enable the Dayan group to hold the balance and Mr Eban and the doves would be driven out of office.

To prevent this Mr Avnery urged the Russians to make the conference a success and to do whatever they could to strengthen Mr Eban's position, for instance by arranging a meeting between him and Mr Gromyko. As a result of this the Soviet delegation approached the Israel delegation directly, and the meeting was arranged.

Mr Gromyko called on Mr Eban at his hotel, accompanied

הרעיון היה של הבריה-הכנסת אורי אבנרי, "כותב עיתון הטיימס", שבמשך שנים תקף ללא הרף את הממשלה על מדיניותה הסרת-הגמישות, וניהל את הדיאלוג הבלתי-רשמי עם כוחות-השלום בע"ל הערבי.

אבנרי עומד עתה לבחירות בראש רשימת השלום הישראלית, ומסע-הבחירות שלו בטלוויזיה וזכה לתגובות חיוביות. הוא מקווה לזכות בכמות קולות שתהווה משקל נגד לעלייה הבלתי-נמנעת של כ"ח חת הימין. כן מקווה הוא לחזק את אגף היונים במפלגת העבודה, שצליה משתייך גם אבן.

לכאורה הגיע אבנרי לז'נבה בשליחות השבועון שהוא עורך, העולם הזה. אך מיד עם הגיעו יצר מגע עם המשלחת הסובייטית

זוהי כותרת הישנה של הידיעה בעיתון הלונדוני החשוב טיימס, המתארת את האלחוט יומתו של ח"כ אורי אבנרי באירגון הפגישה בין גרומיקו לאבא אבן.

טית בוועידה. זמן קצר לאחר שגרומיקו הגיע לז'נבה, ביקר אצל אבנרי אחד מאנשי מיליטרו של גרומיקו, שהתעניין ממר שכות בהתפתחויות הפוליטיות האפשריות בישראל אחרי הבחירות.

"התברר כי הרוסים מודאגים גם הם מאפשרות עליית כוחו של הימין בישראל. עלייה שתאפשר לדין להיות את לשון המאזניים בכנסת הבאה, ואולי אף לזכות בתפקיד ראש הממשלה.

אבנרי השיב לנציג הרוסי כי הסיכוי לכך יקטן אם ירגיש הבחור הישראלי כי הסיכויים לשלום טובים. הבחור הישראלי לא יאות לפגוע בסיכויי שלום כאן. אם הם יהיו מוחשיים, עליידי הצבעה בעד הליכוד. אבל אם הוועידה תיכשל ולא ייראו סיכויים לשלום, עלול הליכוד לזכות בתוספת של שמונה עד עשרה מושבים. זה יאפשר לדין לשמור על לשון המאזניים, יסלק את אבן והיונים.

כדי למנוע אפשרות כזאת קרא אבנרי לרוסים לפעול למען הצלחת הוועידה וחי-זוק מעמדו בין אבן. לדוגמה, עליידי קיום פגישה בין אבן לגרומיקו.

"כתוצאה מהעצמו זו של אבנרי פנתה המשלחת הרוסית לישראלית, והפגישה קויימה."

רושם

קשה

רומיקו ביקר אצל אבן במלנו, מלווה בצוות של שבעה או שמונה מומחים לענייני המורח התיכון. הפגישה נמשכה שעה ועשרים דקות. אחד הנציגים הישראליים תיאר לאחר מכן ככזה חשובה, שאנחנו חוששים אפילו לדבר אודותיה. "נראה כי בפגישה הבטיח רומיקו לנ"סות להשיג את שיתופו השבועיים הישראליים ליים בסוריה, וכצעד ראשון להשיג את רשימת שמונתם, וכן להבטיח שהסורים לא ימשיכו לרצוח אותם.

"כן הבטיח רומיקו לחדש את היחסים הדיפלומטיים בין רוסיה לישראל מיד עם ביצוע הנסיגה הסימלית הראשונה, ונראה שהוא האץ באבן לבצע נסיגה זו עוד לפני הבחירות.

"אולם ספק רב אם ביכולתו של אבן

יב העיתונים הישראליים לא התייחסו כלל לידיעה. רוב הכתבים הישראליים, שיצאו לכסות עבור עיתונאים הם את ועידת השלום בז'נבה, אפילו לא טרחו לדווח לעיתונותם על מסיבת העיתונאים שערך ח"כ אורי אבנרי בז'נבה, בה דיווח על מאמציו ליום פגישה בין שרה-החן הישראלי, אבא אבן, לבין שר החוץ הסובייטי, אנדריי גרומיקו. רק ישעיהו ברפורת, שליח ידיעות אחרונות, דיווח על כך בעיתונו.

רון בריישי, שליח שידורי-ישראל לוועידה

כותרת של יומה

Knesset member suggested Eban-Gromyko meeting

הכותרת ב"טיימס"

דה, מסר אמנם ידיעה קצרה על כך, אבל בנימת ספק. תוך הדגשה כי זה מה ש"אבנרי טוען".

גם כאשר סוכנויות הידיעות הבינלאומיות דיווחו לכל עיתוני העולם על יומתו של אבנרי, שהביאה לפגישה ההיסטורית, פורסמו רק עיתונים מעטים בישראל את הידיעה. ולרוב בהצנעה רבה.

רק עיתון "בלתי חשוב", ולא רציני" כמו הטיימס הלונדוני, הנחשב לעתון האחראי ביותר בעולם, ידע להעביר את משמעות הידיעה. הוא הקדיש לה את הכותרת הראשית בעמודו הראשון בגיליונו מיום ה-24 בחודש זה, ופירט אותה במאמר ארוך המשתרע גם על אחד מעמודיו הפנימיים.

גילה הטיימס הלונדוני: גם אחרי יציאתם של ד"ר הנרי קיסניגר וד"ר קורט ולדהיים, נמשכה בז'נבה פערי לוח קדחתני. אבא אבן ואיסמעיל פהמי קיימו התייעצויות עם אלסוורת בנקר, ראש-המשלחת האמריקאית, בהיעדר קיסניגר. פהמי נפגש גם לסעודת-ערב עם אנדריי גרומיקו, שרה-החן הרוסי. כתוצאה מלח"צם של המצרים, יחלו השיחות של קבוצות העבודה הצבאיות בדבר הפרדת הכוחות עוד השבוע, והכל מניחים כי הצדדים יגיעו תוך ימים ספורים להסכם מאחורי הקלעים בדבר נסיגת הכוחות הישראליים מהצד המערבי של התעלה, כך שההסכם יוכל לקבל את אישור ממשלת-ישראל מיד לאחר הבחירות.

לדברי אחד המקורות הבטיחה גולדה מאיר לקיסניגר כי מיד לאחר הבחירות יבצעו הישראלים נסיגה סמלית של שלושה עד חמישה ק"מ. מכל מקום, הבחירות הצפויות בישראל בשבוע הבא ממלאת את חלל הוועידה, ונראה שכל משתתפי הוועידה מעוניינים להכריז על השגת הסכם כלשהו עוד לפני הבחירות, כדי לפגוע בסיכויי של הליכוד.

במיוחד משקיעים הרוסים מאמצים ב"נסיון לחזק את מעמדו של אבא אבן במאבקו נגד הניצנים בארצו. בנאומו ביום שישי הכריז גרומיקו מפורשות על תמיכתו בארצו בריבונותה ושלמותה הטריטוריאלית של ישראל, ובאותו ערב עשה צעד חסר-תקדים, ביוזמו פגישה עם אבן.

פגישה זו לא נערכה ביוזמת קיסניגר, כפי שאמרו רבים בתחילה.

סוק אינטנסיבי בעתיקות. בשבוע שעבר, אחרי שחזר מסירו ה"קצב בארצות-הברית, יצא דיין לסירוב בקו החזית ברמת-הגולן. חיילים שהבינו את שרה-החן, ביקשו ממלוויו לפגוש אותו לשוחר עימו ולשטוח בפניו את בעיותי-הם. אבל דיין סירב להיפגש עימם. הוא

זה הנוסח האנגלי ה"מדויק של הידיעה

בטיימס כפי שהופיעה במקור. בעיתונות הישראלית הוצנעה הידיעה ובעיתונות הישראלית רבים היא לא פורסמה בכלל.

להבטיח זאת. קיימת ידיעה כי גולדה מאיר מעוניינת להיפטר מאבן בהודמנות הרא"שונה האפשרית, ולהחליפו באהרון יריב. יריב ואבן כמעט שאינם מדברים ביניהם, ולפי השמועה זה גם מצב היחסים בין אבן וגולדה עצמה.

"נראה שגולדה כלל לא דיווחה מראש לאבן על נאומה התוקפני בכנסת, ערב פתיחת הוועידה — גאום שהעמיד אותו במצב קשה. הוא נאלץ לוותר על גאום השלום שהכין, להשמיע במקומו גאום הרבה יותר תקין, שעשה רושם קשה על הערבים."

צאים ארכיאולוגיים נדירים. הוא העמיס את המיזבח על רכב של צה"ל ושלח אותו לפי כתובתו של שרה-החן. שיהיה. אלא שברגע בו התחוללה הסערה בעיקר בות היעלמו של המיזבח, מיהר דיין למסור אותו ליד אשתי אגף העתיקות. נאומי אגף העתיקות נכללו על ידי